

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 26/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. T., P., zastúpeného advokátom Mgr. L. Z., Advokátska kancelária L., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 17/2010 zo 17. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. T. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. septembra 2012 doručená sťažnosť J. T., P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obo 17/2010 zo 17. februára 2011 (ďalej aj „rozsudok najvyššieho súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol ako žalovaný účastníkom súdneho konania vedeného pred Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 57 Cb 7/98 v právnej veci žalobcu L., a. s., B. (ďalej len „žalobca“), o zaplatenie sumy 245 546,85 € (7 397 886,46 Sk) s príslušenstvom. Žalobca sa domáhal zaplatenia tejto sumy s odôvodnením, že sťažovateľ uzatvoril 7. júna 1995 so žalobcom zmluvu o osobnom ručení, ktorou sa zaviazal uspokojiť pohľadávku žalobcu, pokiaľ ju neuspokojí obchodná spoločnosť T., spol. s r. o. (ďalej len „dohoda o ručení“). Ručením bola zabezpečená pohľadávka žalobcu voči spoločnosti T., spol. s r. o., ktorá vznikla na základe zmluvy o úvere č. 8000010723 uzatvorenej 7. júna 1995 medzi žalobcom ako veriteľom a obchodnou spoločnosťou T., spol. s r. o., ako dlžníkom (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej žalobca poskytol spoločnosti T., spol. s r. o., úver vo výške 6 000 000 Sk na dofinancovanie obytného komplexu v P. a spoločnosť T., spol. s r. o., sa zaviazala vrátiť úver spolu s dohodnutým úrokom v štvrtročných splátkach žalobcovi do 20. decembra 1997. Ku dňu podania žaloby (podľa tvrdenia žalobcu) celkovo dlh spoločnosti T., spol. s r. o., predstavoval sumu 7 397 886,46 Sk. Na majetok obchodnej spoločnosti T., spol. s r. o., bol 30. októbra 1997 vyhlásený konkurz.

Krajský súd rozsudkom č. k. 57 Cb 7/98-80 z 15. apríla 2002 zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi sumu 3 377 081,94 Sk s príslušenstvom a v časti o zaplatenie sumy 4 300 000 Sk z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom konanie zastavil. Zastavovací výrok nadobudol právoplatnosť 6. júna 2002. Krajský súd mal za preukázané, že sťažovateľ zaplatil žalobcovi sumu 4 300 000 Sk (10. marca 1998 sumu 3 300 000 Sk a 2. júna 1998 sumu 1 000 000 Sk) a týmto čiastočným plnením uznal nárok žalobcu. Právne vec posúdil podľa § 303 Obchodného zákonníka.

Tento rozsudok krajského súdu bol po podaní odvolania sťažovateľom zrušený uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 288/04 z 24. februára 2005 a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že krajský súd svojím postupom odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom, pretože sťažovateľa na posledné pojednávanie, na ktorom vyhlásil aj rozsudok, riadne nepredvolal. V odôvodnení rozhodnutia najvyšší súd zároveň uviedol vo vzťahu k ostatným odvolacím námietkam sťažovateľa, že právne irelevantné je, či s dohodou o ručení (prevzatím ručiteľského záväzku) vyslovila súhlas manželka sťažovateľa (pretože nejde o nakladanie so spoločnou vecou, na ktoré sa vyžaduje súhlas manžela), a pokiaľ ide o existenciu dohody o postupe pri vymáhaní pohľadávky z 15. mája 1998 uzatvorenú medzi žalobcom a sťažovateľom (ďalej len „dohoda o postupe pri vymáhaní“), podľa ktorej žalobca nebude pohľadávku vymáhať od sťažovateľa počas doby platnosti tejto dohody, najvyšší súd vyslovil, že takáto dohoda nemôže zabrániť žalobcovi, aby sa svojho nároku domáhal súdnou cestou.

Krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 57 Cb 7/98-129 zo 6. februára 2006 v spojení s opravným uznesením č. k. 57 Cb 7/98-130 z rovnakého dňa tak, že sťažovateľa opäť zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 3 377 081,94 Sk s príslušenstvom. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Obo 86/2008 z 12. augusta 2009 rozsudok krajského súdu znova zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že krajský súd odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom, keď vykonal pojednávanie 6. februára 2006 v jeho neprítomnosti napriek tomu, že sťažovateľ sa ospravedlnil z dôvodu práceneschopnosti a požiadal o odročenie pojednávania.

Krajský súd rozsudkom č. k. 57 Cb 7/98-211 z 9. decembra 2009 znova zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi sumu 3 377 081,94 Sk s príslušenstvom (a samostatným výrokom konanie o zaplatenie sumy 4 300 000 Sk zastavil). Právne vec posúdil podľa § 303 Obchodného zákonníka a poukázal na obsah skorších rozhodnutí najvyššieho súdu. Nevykonal navrhovaný dôkaz výsluchom sťažovateľa a nešpecifikovanej tretej osoby

k okolnostiam uzatvorenia dohody o postupe pri vymáhaní, pretože s poukazom na názor vyslovený najvyšším súdom v uznesení sp. zn. 6 Obo 288/04 z 24. februára 2005, podľa ktorého takáto dohoda nemôže zabrániť žalobcovi, aby sa svojho nároku domáhal súdnou cestou, navrhovaný dôkaz nepovažoval za potrebný.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 31. decembra 2009 odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 2 Obo 17/2010 zo 17. februára 2011 tak, že rozsudok krajského súdu č. k. 57 Cb 7/98-211 z 9. decembra 2009 ako vecne správny potvrdil (a zrušil výrok o čiastočnom zastavení konania, pretože v tejto časti bolo o zastavení konania právoplatne rozhodnuté už rozsudkom krajského súdu č. k. 57 Cb 7/98-80 z 15. apríla 2002).

Proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 17/2010 zo 17. februára 2011 podal sťažovateľ dovolanie a zároveň aj sťažnosť ústavnému súdu. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 353/2011-16 z 28. septembra 2011 sťažnosť odmietol pre neprípustnosť s ohľadom na súbežne podané dovolanie (ústavná sťažnosť je prípustná až po rozhodnutí o dovolaní) a zároveň v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 17/2010 zo 17. februára 2011 bude zachovaná. O podanom dovolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením č. k. 57 Cb 7/1998-308 z 9. júla 2012 tak, že dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 3. augusta 2012.

Sťažovateľ ústavnú sťažnosť doručení ústavnému súdu 14. septembra 2012 na porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 17/2010 zo 17. februára 2011 odvodnil tým, že nebol v súdnom konaní pred krajským súdom ani najvyšším súdom vypočutý ako účastník konania, čím bolo porušené jeho právo, aby vec bola prerokovaná v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, a tiež zásada ústnosti súdneho konania. Uvedeným postupom bola sťažovateľovi podľa jeho názoru odňatá možnosť konať pred súdom

a súčasne všeobecné súdy konajúce vo veci sťažovateľa nemohli podľa jeho názoru dospieť k úplnému zisteniu veci, a teda neboli oprávnené o merite veci rozhodnúť. Najvyšší súd uložil už vo svojom prvom zrušujúcom rozhodnutí krajskému súdu vec nielen opätovne prerokovať, ale aj vykonať dôkazy, prípadne aj novonavrhnuté a až následne rozhodnúť vo veci znova. To sa však nestalo, krajský súd žiadne ďalšie dokazovanie nevykonal. Sťažovateľ navrhoval vypočuť svedka a navrhoval vypočuť aj seba ako účastníka, avšak krajský súd tieto dôkazy nevykonal a najvyšší súd napriek tomu jeho rozhodnutie potvrdil ako vecne správne. Sťažovateľ tiež argumentoval, že v súdnom konaní vedenom krajským súdom podal návrh na prerušenie súdneho konania, avšak krajský súd o uvedenom návrhu nerozhodol. Sťažovateľovi krajský súd tak znova odňal možnosť konať pred súdom a najvyšší súd na túto skutočnosť neprihliadol. Najvyšší súd sa nevysporiadal s námietkami sťažovateľa, podľa ktorých ho krajský súd nevypočul a nevypočul ani svedka, ktorého vypočuť sťažovateľ žiadal. Sťažovateľ považuje svoju sťažnosť za prípustnú, pretože právoplatným skončením dovolacieho konania odpadla prekážka jej neprípustnosti. Sťažovateľ zároveň požiadal ústavný súd o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia s odôvodnením, že na jeho podklade sa vedie exekúcia a v exekučnom konaní nie je možné navrátenie do pôvodného stavu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2

zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ odôvodňuje sťažnosť na porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 17/2010 zo 17. februára 2011 v podstate tým, že krajský súd a najvyšší súd mu odňali možnosť konať pred súdom.

Aj keď proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľ nemohol podať riadny opravný prostriedok, mal k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok, a to dovolanie podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Napriek jeho povahe je aj tento dostupný účastníkom súdneho konania a v systéme všeobecného súdnictva predstavuje účinný spôsob ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v prípadoch, keď sa účastníkom konania odňala možnosť konať pred súdom.

Ako účinný spôsob ochrany základných práv účastníkov ho uznal aj ústavný súd, ktorý rozhodol, že nevyužitie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým možno vytýkať odňatie možnosti konať pred súdom, vylučuje (so zreteľom na účinnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku) v občianskom súdnom konaní prijatie návrhu, ktorým sa namieta odňatie možnosti konať pred súdom (II. ÚS 31/00, I. ÚS 209/05, II. ÚS 233/2010).

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mohol a mal na ochranu svojich základných práv využiť dovolanie, ktoré pre neho (a v okolnostiach prípadu) predstavovalo účinný právny prostriedok nápravy v systéme všeobecného súdnictva.

Z obsahu ústavnej sťažnosti (a pripojeného spisu krajského súdu sp. zn. 57 Cb 7/98) však vyplynulo, že sťažovateľ síce tento opravný prostriedok podal, avšak nezaplatením súdneho poplatku zmaril možnosť dovolacieho súdu meritórne sa podaným dovolaním zaoberať (dovolacie konanie bolo zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku sťažovateľom).

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa označeným rozsudkom najvyššieho súdu zistil, že na účinnú ochranu týchto práv mal sťažovateľ k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva, a to dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP, o údajnom porušení základných práv sťažovateľa bol oprávnený rozhodovať najvyšší súd na základe jeho dovolania, a nie ústavný súd na základe jeho ústavnej sťažnosti. Z tohto dôvodu bolo potrebné jeho sťažnosť proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 17/2010 zo 17. februára 2011 odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

S ohľadom na skutočnosť, že ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol z tohto dôvodu ako celok, nezaoberal sa už osobitne návrhom sťažovateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2013